

MANAŽÉRSKA DIAGNOSTIKA

Off the job vzdelávanie – Outdoor training

(Alternatíva 1: Čínsky šepot, Alternatíva 2: Povedať nie keď chcem nie)

www.meunekom.sk

MOTTO:

„Strach z nových nápadov je bariérou laterálneho myslenia.“

Ing. Martin Mizla, CSc.

... K PREZENTÁCII

S Off the job vzdelávaním (viď teóriu na predposlednej strane) som sa stretával počas prvých troch rokov štúdia na mojej vysokej škole v študentskej organizácii AIESEC, kde som sa najprv pasívne, a potom aj aktívne zapájal do vzdelávacieho procesu.

SITUÁCIA

Nachádzame sa v teplej presklenej miestnosti rekreačného zariadenia v lese blízko jazera Ružín. Vonku sa v snehových závejoch ligoce februárové slnko.

ALTERNATÍVA 1

Manažérska hra Čínsky šepot

Prvok školenia hrou (adventure education) s názvom Čínsky šepot na zážitku ukáže publiku, že informácie, ktoré sú prenášané viacerými sprostredkovateľmi, môžu, a často aj nadobúdajú celkom iný význam, čo veľakrát vedie k ich zmene a dezinformáciám. V manažérskej práci je bytostne dôležité, aby informácie, ktoré tvoria podklady pre rozhodovanie, boli neskreslené a čím menej distribuované od ich zdroja. Špeciálne to platí pre ústne podanie. Takto vznikajú fámy, nepodložené dohady, dezinformácie a distribuované klamstvá, častokrát bez toho, aby si to rozprávajúci uvedomovali.

Postup:

Vyzvem troch študentov, prvý zostane v miestnosti, ostatní dvaja miestnosť opustia. Prvého upozorním, že jeho úlohou bude porozprávať príbeh nasledujúcemu a prečítam mu ho. Zavolám do miestnosti druhého študenta, prvý mu porozpráva príbeh a sadá si. Do miestnosti prichádza tretí študent a po tom, ako mu druhý porozpráva príbeh, tretí študent vyrozpráva príbeh publiku. Publikum má možnosť sledovať počas celej doby vývoj príbehu a jeho skresľovanie. Nakoniec z časových dôvodov príbeh neprečítam, ale rozdám ho v pôvodnom znení vytlačený na papieri. Nasleduje diskusia, ktorá rozoberie otázky:

Čo sa stalo?

Prečo je posledný príbeh iný ako pôvodný?

Ktorý zo zúčastnených najviac prekrútil príbeh a prečo?

Ako predchádzať skresľovaniu informácií (prevencia)?

Atď...

Príbeh:

Len čo zazvonil budík, guľatý Mike Green mladší už vedel, že je zle. Nasleduje ďalší zo strašných dní, pomyslel si. Počas rýchleho holenia tupou žiletkou začul z kuchyne písať varnú kanvicu. Chvatom si zalial kávu a zaviazal kravatu, ktorá sa mu do nej stihla namočiť. So šálkou v ruke vybehol pred svoj novonamaľovaný biely papierový dom na predmestí New Yorku. Kľúče od auta samozrejme zabudol. Uteká teda naspäť do domu a prudko otvára vchodové dvere, spoza ktorých sa ozve pridusené Mňau! Kľúče od auta nenachádza v popolníku, na koberci pod stolom, vo vreckách plných mincí. Sláva, sú v odvodovom kanáliku vo vani ešte zo včerajšieho večera, na ktorý si náš hrdina už len matne spomína.

Konečne vycúva autom z toho prekliateho väzenia a zabočí, ako zvyčajne, do prava. Premávka je pomalá. Na semafore sa zjavujú farby od výmyslu sveta, len zelená akosi nie. Dlhý rad trúbiacich áut, zápcha, ako v bežný deň. Lenivo sa hýbe dav. Vo vedľajšom pruhu zastavuje mladá pôvabná Ely a ukazuje mu ukazovák dohora. Žeby to súviselo s včerajškom, rozmýšľa náš teraz už zúrivy hrdina. Nervózne stláča spojku a tá babizňa sa mu stále vyšciera. Pomaly sa pohýna a prechádza cez križovatku, keď sa vykloní z okna a zakričí čosi na policajta. Vtom pred ním preletí z prava prichádzajúca Fordka. Chýbala sekunda a obaja vodiči sú mŕtvi.

Deň sa začal naozaj hrozne. Parkovisko, konečne! Náš Slimák, ako ho nazývajú kolegovia, vystupuje z auta, vychladnutá káva, ktorá sa celý čas viezla na streche sa mu vylieva za golier. Strieborné zašlé Svočky na jeho zápästí pípli ôsmu. Vchodové dvere do úradu sú zavreté. Vrátnika musíme suspendovať. Slimák sa znovu pozerá na hodinky. A sakra!

Je sobota.

ALTERNATÍVA 2:

Tréning na asertivitu Povedať nie keď chcem nie

Počas tréningu na asertivitu s názvom Povedať nie keď chcem nie si vybraní jedinci precvičia asertívne správanie v krízovej situácii. Na konci cvičenia rozdiskutujeme so skupinou možnosti a pocity, ktoré mali priami aktéri cvičenia.

Postup:

Vyzvem dvoch študentov, jedného chlapca a jedno dievča. Chlapec predstavuje 60 ročného chorého starého pána, ktorý cestuje na liečenie, dievča 25 ročnú trochu tehotnú ženu, ktorá sa vracia domov rodiť. Cestujú v jednom kupé v preplnenom vlaku z Košíc do Mariánskych lání. Cesta trvá asi 13 hodín. Problém je v tom, že chybou predavačky cestovných lístkov dostali obaja miestenku na to isté miesto v kupé. Všetky miesta na sedenie vo vlaku sú obsadené a budú obsadené až do cieľovej stanice Mariánske láně. Našich hrdinov čaká dlhá cesta, vlak sa práve pohol, najbližšia stanica je cieľová stanica, vlak nikde nezastavuje. Ich cieľom je riešiť vzniknutú situáciu.

Poradia si?
Dohodnú sa?
Pobijú sa?
Vstane starý chorý pán?
Ostane stáť tehotná žena?
Preľstí niekto niekoho?
Zájdu za sprievodcom? (Pomôže im to?)
Nájdu spoločného nepriateľa?
Dokážu problém vyriešiť k spokojnosti oboch?
Budú porušené práva jedného z nich, alebo aj oboch?
Vytrvá dievča dlhšie v požiadavke ako chlapec v jej odmietaní?
Kto sa nechá zmanipulovať?

V prípade, že sa dohodnú veľmi rýchlo, vyzvem inú dvojicu aby ten istý problém riešila po svojom, je zaujímavé sledovať, ako k riešeniu pristupujú dvaja temperamentní študenti. Potom s publikom prediskutujeme riešenie. Cvičenie má naučiť začať rozmyšľať a konať asertívne. Vzhľadom na to, že takáto situácia je málo pravdepodobná, neexistuje tu správne riešenie. V konkrétnom prípade je však čiastočným riešením nájdenie spoločného nepriateľa (zamestnanca železníc, revízora), nájdenie spoločnej reči a nevyvolanie konfliktu.

Text:

DESATORO MOJICH ASERTÍVNYCH PRAV:

1. Mám právo presadzovať svoje vlastné správanie, musím však byť zodpovedný za jeho následky
2. Mám právo neuvádzať výhovorky alebo ospravedlnenia
3. Mám právo posúdiť nakoľko a ako som zodpovedný za riešenie, ktoré urobili druhí ľudia
4. Mám právo zmeniť svoj názor pod tlakom argumentov a informácií
5. Mám právo povedať: Ja neviem...
6. Mám právo byť nezávislý na dobrej vôli iných ľudí
7. Mám právo robiť chyby, ale som za ne zodpovedný
8. Mám právo robiť nelogické rozhodnutia (vo vzťahu k iným)
9. Mám právo povedať: Ja ti nerozumiem...
10. Mám právo povedať: Je mi to jedno, aj tvoje aj moje stanovisko je správne...

Bonus: MÁM PRÁVO BYŤ ASERTÍVNY

TROCHU TEÓRIE

Základná požiadavka vzdelávania je, že v obsahu vzdelávacích programov by mali byť obsiahnuté základné podmienky meniaceho sa okolia podniku, ale aj samotného podniku v podobe požiadaviek na zamestnanca. Obsah vzdelávacích aktivít sa potom navrhuje tak, že konkrétne ciele a požiadavky koordinujeme so zákonmi učenia a rešpektovania psychického stavu a veku zamestnancov. Výber obsahu vzdelávacích programov je ovplyvňovaný intelektuálnymi a mentálnymi schopnosťami pracovníka, jeho vzdelaním, či už ukončeným alebo ďalšími inými formami vzdelania.

Metódy vzdelávania predstavujú určenie spôsobu akým sa bude vzdelávanie uskutočňovať. Existujú 2 základné metódy vzdelávania: On the job training (vzdelávanie na pracovisku), ktorá je vhodnejšia pre vzdelávanie robotníkov a administratívnych prac (ich výhodou je cena, sú omnoho lacnejšie, sú priamo na pracovisku a nadväzujú na konkrétne úlohy pracovníkov) a Off the job training (vzdelávanie mimo pracoviska) pre vedúcich pracovníkov a špecialistov (sú nákladnejšie, organizujú sa s obľubou v prírode alebo školiacich strediskách, sú často spojené s oddychom a relaxáciou pracovníkov).

Metódy vzdelávania na pracovisku

- inštruktáž pri výkone práce
- mentorovanie
- konzultovanie
- asistovanie
- kaučing
- poverenie úlohou
- rotácia
- pracovné porady

Metódy vzdelávania mimo pracoviska

- Prednáška
- Prednáška spojená s diskusiou
- Demonštrácia
- Prípadová štúdia
- Workshop
- Brainstorming
- Simulácia
- Hranie roly (roleplay)
- Assessment centre (diagnosticko-výcvikové programy)
- Outdoor training (školenie hrou, adventure education)

EPILOG

Vzdelávanie Off the job training (mimo pracoviska) je mojou najobľúbenejšou manažérskou metódou. Spôsob učenia sa na vlastných zážitkoch je založený na vnímaní a prežívaní školených objektov. Tu človek dostáva okrem vzdelávania aj čosi navyše. Forma je ľahká, hravá, zábavná a oddychová a školený nemá pocit, že sa vzdeláva, len aby sa vzdelával. Stretáva sa s praktickým využitím toho, čo sa naučí. Vzdelávanie je akoby skryté v hre. Manažéri si počas školenia hrou môžu osobne precvičiť tímovú prácu, komunikáciu, asertivitu, projektový manažment a nadobudnúť mnohé zručnosti a vedomosti, ktoré sú pre ich vedúce úlohy v modernej spoločnosti nevyhnutné.

10 MOJICH ASERTÍVNYCH PRÁV

1. Mám právo presadzovať svoje vlastné správanie, musím však byť zodpovedný za jeho následky
2. Mám právo neuvádzať výhovorky alebo ospravedlnenia
3. Mám právo posúdiť nakoľko a ako som zodpovedný za riešenie, ktoré urobili druhí ľudia
4. Mám právo zmeniť svoj názor pod tlakom argumentov a informácií
5. Mám právo povedať: Ja neviem...
6. Mám právo byť nezávislý na dobrej vôli iných ľudí
7. Mám právo robiť chyby, ale som za ne zodpovedný
8. Mám právo robiť nelogické rozhodnutia (vo vzťahu k iným)
9. Mám právo povedať: Ja ti nerozumiem...
10. Mám právo povedať: Je mi to jedno, aj tvoje aj moje stanovisko je správne...

Bonus: MÁM PRÁVO BYŤ ASERTÍVNY

10 MOJICH ASERTÍVNYCH PRÁV

1. Mám právo presadzovať svoje vlastné správanie, musím však byť zodpovedný za jeho následky
2. Mám právo neuvádzať výhovorky alebo ospravedlnenia
3. Mám právo posúdiť nakoľko a ako som zodpovedný za riešenie, ktoré urobili druhí ľudia
4. Mám právo zmeniť svoj názor pod tlakom argumentov a informácií
5. Mám právo povedať: Ja neviem...
6. Mám právo byť nezávislý na dobrej vôli iných ľudí
7. Mám právo robiť chyby, ale som za ne zodpovedný
8. Mám právo robiť nelogické rozhodnutia (vo vzťahu k iným)
9. Mám právo povedať: Ja ti nerozumiem...
10. Mám právo povedať: Je mi to jedno, aj tvoje aj moje stanovisko je správne...

Bonus: MÁM PRÁVO BYŤ ASERTÍVNY

10 MOJICH ASERTÍVNYCH PRÁV

1. Mám právo presadzovať svoje vlastné správanie, musím však byť zodpovedný za jeho následky
2. Mám právo neuvádzať výhovorky alebo ospravedlnenia
3. Mám právo posúdiť nakoľko a ako som zodpovedný za riešenie, ktoré urobili druhí ľudia
4. Mám právo zmeniť svoj názor pod tlakom argumentov a informácií
5. Mám právo povedať: Ja neviem...
6. Mám právo byť nezávislý na dobrej vôli iných ľudí
7. Mám právo robiť chyby, ale som za ne zodpovedný
8. Mám právo robiť nelogické rozhodnutia (vo vzťahu k iným)
9. Mám právo povedať: Ja ti nerozumiem...
10. Mám právo povedať: Je mi to jedno, aj tvoje aj moje stanovisko je správne...

Bonus: MÁM PRÁVO BYŤ ASERTÍVNY

10 MOJICH ASERTÍVNYCH PRÁV

1. Mám právo presadzovať svoje vlastné správanie, musím však byť zodpovedný za jeho následky
2. Mám právo neuvádzať výhovorky alebo ospravedlnenia
3. Mám právo posúdiť nakoľko a ako som zodpovedný za riešenie, ktoré urobili druhí ľudia
4. Mám právo zmeniť svoj názor pod tlakom argumentov a informácií
5. Mám právo povedať: Ja neviem...
6. Mám právo byť nezávislý na dobrej vôli iných ľudí
7. Mám právo robiť chyby, ale som za ne zodpovedný
8. Mám právo robiť nelogické rozhodnutia (vo vzťahu k iným)
9. Mám právo povedať: Ja ti nerozumiem...
10. Mám právo povedať: Je mi to jedno, aj tvoje aj moje stanovisko je správne...

Bonus: MÁM PRÁVO BYŤ ASERTÍVNY